

רע"פ 7364/17 - צבי הרניב נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 7364/17

לפני: המבקש:
כבוד השופט א' שהם
צבי הרניב

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, מיום 24.07.2017, בעפ"א 33620-05-17 ובעפ"א 44116-05-17, שניתן על ידי כב' השופטת העמיתה מ' סוקולוב

המבקש: בעצמו

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (כב' השופטת העמיתה מ' סוקולוב), בעפ"א 33620-05-17 ובעפ"א 44116-05-17, מיום 24.07.2017. בגדרו של פסק הדין, נדחה ערעורו של המבקש על הכרעת דינו של בית המשפט לעניינים מקומיים בתל אביב-יפו (כב' השופט ר' פרי), בתיק 01/15/0001295, מיום 6.04.2017, והתקבל חלקית ערעורה של המשיבה על גזר הדין.

רקע והליכים קודמים

2. נגד המבקש הוגש כתב אישום לבית המשפט לעניינים מקומיים, אשר ייחס לו עבירה של שימוש במקרקעין ללא עמוד 1

היתר, לפי סעיפים 145 ו-204(ב) לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965 (להלן: חוק התכנון והבניה). על פי עובדות כתב האישום, המבקש הינו בעליה של יחידת מקרקעין בקומת מרתף בבניין בן 4 קומות, ברחוב חובבי ציון 26, בתל אביב-יפו. המבקש משכיר את היחידה למגורים, שעה ששימוש מסוג מגורים לא הותר בה.

3. ביום 6.04.2017, הורשע המבקש, לאחר ניהול משפט הוכחות, בעבירה המיוחסת לו בכתב האישום. בית המשפט לעניינים מקומיים קבע, כי הוכחו יסודות סעיף 204(ב) לחוק התכנון והבניה, ובכלל זאת: הוכח, והמבקש אינו חולק על כך, כי הוא השתמש ביחידה לשם מגורים; כמו כן, הוכח כי יחידת המרתף מותרת בשימוש לצרכי משרד בלבד. זאת, בהסתמך על הראיות הבאות: היתר מספר 98, מיום 11.05.1967; נסח לשכת רישום המקרקעין; עדותם ודוחותיהם של הפקחים מטעם העירייה, אשר ביקרו בנכס; ונוכח שלילת טענות ההגנה, על ידי בית המשפט לעניינים מקומיים, שנועדו ליתן הסברים חלופיים למצב התכנוני של הנכס. נוסף על כך, דחה בית המשפט לעניינים מקומיים את טענת ההגנה מן הצדק שהועלתה על ידי המבקש, לפיה, במשך 12 שנים נמנעה הרשות מאכיפה כלפי נכסו של המבקש, וכי קיימת אכיפה בררנית ביחס לנכסים אחרים ברחוב. עוד דחה בית המשפט לעניינים מקומיים את טענת ההשתק הפלילי שהועלתה על ידי המבקש. לטענת המבקש, בחודש ספטמבר 2005, שונה סיווג הנכס מ"משרד" ל"מגורים", והסכמתה של הרשות המקומית להעביר את הנכס בלשכת רישום המקרקעין על שמו של המבקש, בהסתמך על נתון של ארנונה למגורים, יוצרת השתק פלילי. בעניין זה, הדגיש בית המשפט לעניינים מקומיים, כי נתוני ארנונה אינם יכולים לקבוע את הסיווג התכנוני של נכס, וכי "הנאשם [המבקש] לא בדק את תיק הבניין ובתוך כך היתר בניה, עובר לרכישת הנכס - ואין לו להלין אלא על עצמו".

4. במסגרת הטיעונים לעונש, עמד המבקש על נסיבותיו האישיות והכלכליות, וציין כי מדובר ביחידה שמהווה את עיקר פרנסתו. עוד טען המבקש, כי לא הוכחה תקופת השימוש ביחידה, אלא אך שימוש נקודתי במועד הביקורת. בהמשך לכך, סבר המבקש כי לא נשקפת מהיחידה כל סכנה או פגיעה בציבור, וכי הוא מצוי בהליך לריפוי הפגם ולקבלת היתר לשימוש חורג. בשים לב לפגם שעלה בהתנהלות הרשות ביחס לכניסה לנכסו של המבקש ביום הביקורת, וליתר נסיבות העבירה, השית בית המשפט לעניינים מקומיים על המבקש, ביום 6.04.2017, קנס בסך של 12,000 ₪, צו הפסקת שימוש בנכס, וכן תשלום אגרה בסך 900 ₪.

5. המבקש ערער לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו על הרשעתו בדיון. בית המשפט המחוזי דחה את הערעור, ביום 24.07.2017, בקובעו, כי "בית משפט קמא לא שגה בקביעותו ובשיקוליו". בית המשפט המחוזי הבהיר, כי הוכח שהמשיבה פעלה גם כלפי נכסים אחרים דומים מאותו רחוב, וכי אין פגם בכך שהרשות פעלה כנגד המבקש, לאחר שהתקבלה תלונה בעניינו. עוד קבע בית המשפט המחוזי, כי "אין ממש בטענות בדבר קיום השתק פלילי, אשר לא הוכח".

6. המשיבה הגישה ערעור שכנגד לבית המשפט המחוזי על גזר דינו של בית המשפט לעניינים מקומיים. אשר לגובה הקנס, ציין בית המשפט המחוזי, כי הקנס שהוטל על המבקש נוטה לקולה, אך לא במידה שתצדיק את התערבותה של ערכאת הערעור. אשר לצו להתאמת הנכס להיתר בניה, קבע בית המשפט המחוזי, כי "שגה בית משפט קמא בכך שלא הטיל צו להתאמת הנכס להיתר הבניה והסתפק במתן צו להפסקת השימוש החורג". עוד הטעים בית המשפט המחוזי, כי הותרת הנכסים אשר בפועל שימשו למגורים, ביחידה שהשימוש בה נאסר למגורים, אינה עולה בקנה

אחד עם לשון החוק והפסיקה בעניין זה, ואיננה מהווה הפסקת השימוש החורג. אי לכך, קיבל בית המשפט המחוזי, באופן חלקי, את הערעור על גזר הדין, והוציא מלפניו גם צו להתאמת הנכס להיתר הבניה. יתר קביעותיו של בית המשפט לעניינים מקומיים נותרו על כנם.

הבקשה לרשות ערעור

7. בבקשה שלפניי, משיג המבקש על פסק דינו של בית המשפט המחוזי. המבקש חוזר על הטענות שהעלה בפני הערכאות הקודמות, ובכללן: קיומה של אכיפה בררנית, "ללא תכלית ראויה, הנוגשת את טובת הציבור ופסולה"; קיומו של השתק פלילי מצד הרשות; קיומו של שיהוי באכיפה בעניינו של המבקש, העולה כדי עשר שנים ויותר, כמקום יסוד לטענה של הגנה מן הצדק; וכי האכיפה בעניינו של המבקש היא בניגוד לטובת הציבור, היא אינה עולה בקנה אחד עם מצוקת הדיור בגוש דן, והיא במהותה שרירותית. לאור האמור, גורס המבקש כי יש ליתן לו רשות ערעור, לקבל את ערעורו לגופו ולבטל את הרשעתו.

דין והכרעה

8. הלכה מושרשת היא, כי רשות ערעור ב"גלגול שלישי" תינתן במקרים חריגים, המעוררים שאלה משפטית כבדת משקל או סוגיה ציבורית רחבת היקף, החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים להליך; או כאשר מתעורר חשש ממשי מפני עיוות דין מהותי או אי צדק שנגרם למבקש (רע"פ 1136/17 חברת פרופיל אבטחה ואחזקה בע"מ נ' מדינת ישראל (28.3.2017); רע"פ 460/17 אבו הדואן נ' מדינת ישראל (20.3.2017); רע"פ 10059/16 בדיר נ' מדינת ישראל (14.3.2017); רע"פ 226/17 מסיקה נ' מדינת ישראל (6.3.2017)). לאחר שעיינתי בבקשת רשות הערעור ובנספחיה, נחה דעתי כי הבקשה אינה עומדת באמות המידה האמורות. חרף ניסיונותיו של המבקש לעטות על בקשתו כסות של שאלות משפטיות עקרוניות, הרי שהיא נוגעת, לאמיתו של דבר, לעניינו הפרטי של המבקש, הא ותו לא. בנוסף, טענות המבקש כבר הועלו, אחת לאחת, בפני ערכאת הערעור, אשר התייחסה אליהן ודחתה אותן לגופן, ומשכך, נראה כי הבקשה מהווה ניסיון לערוך "מקצה שיפורים" לתוצאת הערעור, ניסיון שאין להיעתר לו (רע"פ 7665/16 א. סביח למסחר כללי בע"מ נ' מדינת ישראל - משרד התמ"ת (14.11.2016); רע"פ 9632/16 מקוריה נ' מדינת ישראל (15.12.2016)). די בטעמים אלו, כדי לדחות את הבקשה.

9. למעלה מן הדרוש, אציין את זאת. טענותיו של המבקש משיגות, הלכה למעשה, על קביעות שבועודה אשר נעשו על ידי בית המשפט לעניינים מקומיים. זאת, שעה שידוע כי התערבות ערכאת ערעור בממצאים מעין אלו, אשר נקבעו על ידי הערכאה הדיונית, תיעשה במקרים חריגים ומצומצמים בלבד, לא כל שכן עת עסקינן ברשות ערעור "בגלגול שלישי" (רע"פ 372/17 ח'ורי נ' מדינת ישראל (18.1.2017)). אציין עוד, כי מקובלת עליו עמדתו של בית המשפט לעניינים מקומיים, בקובעו כי רישומי ארנונה או גביית ארנונה על ידי הרשות, גם בגין שימושים חורגים, אינה יוצרת מניעות מפני הגשת הליך פלילי בגין אותו שימוש, ואין הדבר "מכשיר" את המבנה או השימוש בו. אי לכך, שוכנעתי כי לא דבק כל פגם, בנסיבות העניין, בהגשת כתב האישום נגד המבקש, ואינני מוצא כל סיבה להתערב בפסק דינו המנומק של בית המשפט המחוזי, ובוודאי שלא במסגרת דיון ב"גלגול שלישי".

10. נוכח האמור, דין הבקשה לרשות ערעור והבקשה לעיכוב ביצוע צו להפסקת שימוש וצו להתאמת הנכס להיתר בניה, שהושתו על המבקש, להידחות.

ניתן לבצע את הצווים החל מיום 8.10.2017, בהתאם להחלטתו של בית המשפט המחוזי, מיום 24.07.2017.

ניתנה היום, ד' בתשרי התשע"ח (24.9.2017).

שׁוֹפֵט
